

dr n. o zdr. Teresa Sadura-Sieklucka, specjalista fizjoterapii. Pracuje w Klinice Rehabilitacji w Narodowym Instytucie Geriatrii, Reumatologii i Rehabilitacji w Warszawie.

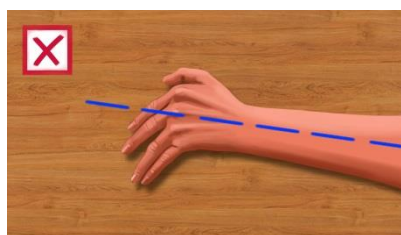
W reumatoidalnym zapaleniu stawów (RZS) jednym z głównych problemów jest deformacja ręki, która występuje u prawie 90% chorych. Konsekwencją stanu zapalnego jest ból oraz poranna sztywność rąk. Dochodzi do ograniczenia zakresu ruchu w stawach, zmniejszenia siły mięśniowej, a w dalszej kolejności do pogorszenia funkcji ręki.

Profilaktyka postępu deformacji to przede wszystkim prawidłowe układanie rąk i wykonywanie codziennych czynności w taki sposób, aby nie prowokować pozycji, które sprzyjają powstawaniu lub pogłębieniu deformacji ręki.

Poniżej prezentujemy przykładowe pozycje ręki w czasie odpoczynku i do ćwiczeń.

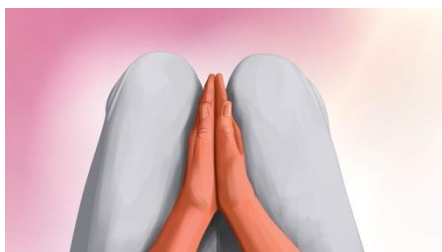
Ręka w pozycji pośredniej – przedramię i ręka na całej długości podparte na stole lub oparciu fotela.

Ręka w pozycji nawrócenia, 3 palec w przedłużeniu linii nadgarstka.

Przykładowy sposób układania ręki, z deformacją palców, typu łabędzia szyja. Pozycja ta zabezpiecza przed ustawieniem stawu międzypaliczkowego bliższego w przeproście, a stawu międzypaliczkowego dalszego w zgięciu.

Sposób układania ręki z deformacją palców typu *butonierka* – ucisk kolanami na ustawiony w przykurczu zgięciowym staw międzypaliczkowy bliższy czyli autoredukcja tego stawu.

Osobom chorym na RZS zaleca się m.in.:

- wykonywanie codziennych czynności oburącz, np. podczas przenoszenia garnka, talerza czy kubka (kubka nie należy chwycić za ucho),
- używanie długich noży, najlepiej z ostrzem typu piłka,
- korzystanie z przedmiotów o pogrubionych trzonkach (długopis, sztućce),
- wykorzystywanie przedramion, np. podczas otwierania i zamykania kranu,
- unikania czynności, które wymagają użycia dużej siły (np. mycie okien czy koszenie trawy).

Ćwiczenia rąk są bardzo ważnym elementem usprawniania pacjentów z RZS. Wpływają one na zwiększenie zakresu ruchu w stawach i poprawę siły mięśniowej, co przekłada się na utrzymanie prawidłowej funkcji ręki. Poniżej prezentujemy kilka ćwiczeń do codziennego wykonywania w warunkach domowych. Każde ćwiczenie należy powtórzyć 10 razy w 3 seriach, 2 razy dziennie.

	<p>Pozycja wyjściowa (PW) siad, plecy oparte, przedramiona i ręce ułożone na stole, stawy łokciowe zgięte pod kątem 90 stopni, ręce skierowane wewnętrzną stroną dłoni do stołu, skorygowane.</p>
	<p>1. PW Ruch:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odwróć rękę (wewnętrzną stroną dłoni do sufitu), kciuk ciągnij do blatu - utrzymaj 2-3 s. - wróć do pozycji wyjściowej

2. PW Ruch:

- złoż ręce przed klatką piersiową, łokcie na wysokości rąk
- dociśnij, utrzymaj 2-3 s.
- wróć do pozycji wyjściowej

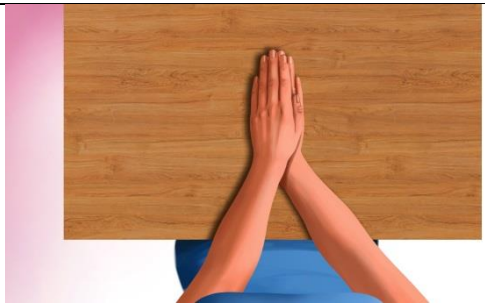

3. PW Ruch:

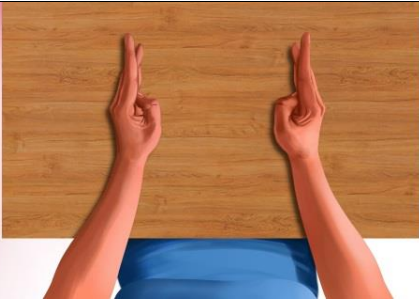

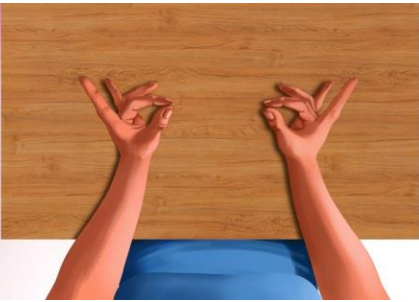

- ręce skieruj palcami do siebie
- wróć do pozycji wyjściowej
- ręce skieruj palcami od siebie
- wróć do pozycji wyjściowej

4. PW Ruch:

- rozstaw palce, utrzymaj 2-3 s.
- złącz palce, dociśnij do siebie, utrzymaj 2-3 s.
- rozluźnij

	<p>5. PW Ruch:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zegnij palce 2-5 w stawach międzypaliczkowych, kciuk odwiedziony - wróć do pozycji wyjściowej
 	<p>Pozycja wyjściowa (PW) siad, plecy oparte, przedramiona i ręce ułożone na stole na szerokość barków, stawy łokciowe zgięte pod kątem 90 stopni, ręce skierowane wewnętrzną stroną dłoni do siebie (podparcie po stronie palca małego).</p>
	<p>6. PW ręce złożone. Ruch:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dotknij grzbietową stroną prawej ręki do blatu - dotknij grzbietową stroną lewej ręki do blatu - wróć do pozycji wyjściowej
	<p>7. PW ręce złożone. Ruch: wahadłowy</p> <ul style="list-style-type: none"> - prawą ręką zepchnij lewą w kierunku zgięcia grzbietowego - wróć do pozycji wyjściowej - lewą ręką zepchnij prawą w kierunku zgięcia grzbietowego - wróć do pozycji wyjściowej

	<p>8. PW Ruch:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przyciągnij kciuki do podstawy palca małego - wyprostuj kciuk, wyciągnij w kierunku sufitu
 	<p>9. PW Ruch:</p> <ul style="list-style-type: none"> - łącz poszczególne palce z kciukiem, utrzymaj 2-3 s. - wyprostuj palce
	<p>10. PW Ruch:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykonaj krążenie kciuka do środka - wykonaj krążenie kciuka na zewnątrz